

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562¹

อนิสา สมสอน²

จากการศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พุทธศักราช 2562 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บจากทรัพย์สินเฉพาะอย่าง ได้แก่ โรงเรือน อาคาร ดึก หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งรายได้อีกทางหนึ่งของท้องถิ่นแต่เนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพิ่งประกาศใช้ ณ วันที่ 12 มีนาคม 2562 เพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.2475 ที่ได้บัญญัติขึ้นใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นระยะเวลานานมาแล้ว จึงมีลักษณะที่ค่อนข้างล้าสมัยและไม่สามารถเป็นแหล่งรายได้ที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่การบังคับใช้กฎหมายใหม่พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังแก้ไขใหม่ถูกจุด และยังคงมีตัวบทกฎหมายเดิมที่แก้ไขเพียงเล็กน้อย สร้างความคลุมเครือมากขึ้น และเป็นปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อจัดเก็บภาษีย่อมมีเพิ่มมากขึ้นตาม เพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไปปัจจุบันการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนมีการพัฒนาไปมากและได้กระจายตัวไปอยู่ตามท้องถิ่น ๆ ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

เมื่อศึกษาแล้วทราบถึงสภาพปัญหาของพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พุทธศักราช 2562 แล้วผู้ศึกษาเห็นว่าสมควรที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายตามประเด็นที่ยังมีข้อบกพร่องเพื่อเป็นการจัดปัญหาโดยจะเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องบางประการที่เกิดขึ้นจาก ความไม่ชัดเจนในความหมายของสิ่งปลูกสร้าง ตามมาตรา 5 การใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลกรณีเกิดข้อพิพาท มาตรา 73 และ 82 และการบังคับยึดอายัด ทรัพย์สินขายตลอดของผู้ค้างชำระภาษี ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พุทธศักราช 2562 เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้จัดเก็บภาษีสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง ชัดเจน โดยมีมาตรฐานเดียวกัน อันจะนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและความร่วมมือของประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจให้มีการเสียภาษีอย่างถูกต้องและครบถ้วนซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี อันได้แก่ความเป็นธรรม ความเสมอภาคในการจัดเก็บ ความยืดหยุ่นของภาษีที่สามารถรองรับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันจึงขอเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในแต่ละประเด็นเฉพาะที่ศึกษาและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

¹บทความฉบับนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่องปัญหาการบังคับใช้กฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย ศิริสมบุญแนว และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ จตุพร วงศ์ทองสรรค์ และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1. ปัญหานิยามศัพท์ของสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่อาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้

สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ มีความหมายได้หลายแนวทางตามความมุ่งหมายหรือตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ และการที่พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 แม้แก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามมาตรา 5 ขึ้นมากกว่าเดิม แต่ไม่ได้ให้ความหมายที่ชัดเจน จะนำไปสู่การตีความวินิจฉัยทรัพย์สินเป็นกรณี ๆ ไป ไม่มีหลักประกันว่าการพิจารณาในทุกกรณีจะมีมาตรฐาน หรือได้รับการปฏิบัติในลักษณะเดียวกันอันเนื่องมาจากการพิจารณาดังกล่าวเป็นการพิจารณาโดยอาศัยการตีความและใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ขาดการกำหนดลักษณะหรือคุณสมบัติของทรัพย์สินนั้น ๆ ไว้อย่างชัดเจน

การที่กฎหมายเปิดโอกาสให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่า ทรัพย์สินใดที่เข้าข่ายเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบ้างดังกล่าว เป็นลักษณะที่ไม่สะท้อนหลักความเป็นธรรมตามหลักเกณฑ์ภาษีที่ดี ผู้ครอบครองทรัพย์สินแต่ละคนอาจได้รับการพิจารณาตีความจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในลักษณะที่ต่างกัน เนื่องจากการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในบางครั้งให้ความสำคัญกับประเด็นในการพิจารณาที่ต่างกัน หรือบางครั้งก็มีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้มีอำนาจ ต่อญาติพี่น้องได้ ทำให้ผู้ที่ควรเสียภาษีได้รับการพิจารณาว่าทรัพย์สินนั้นไม่เข้าข่ายเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม

จากประเด็นดังกล่าว จึงเห็นสมควร แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พุทธศักราช 2562 มาตรา 5 จากเดิมที่บัญญัติไว้ว่า สิ่งปลูกสร้าง หมายความว่า โรงเรือน อาคาร ดิگ หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมและให้หมายความรวมถึงห้องชุดหรือแพที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยได้หรือมีไว้เพื่อหาผลประโยชน์ด้วย

ให้แก้ไขเป็นว่า สิ่งปลูกสร้าง หมายความว่า โรงเรือน อาคาร ดิگ หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลเข้าอยู่อาศัยได้ถาวรและให้หมายความรวมถึงห้องชุดหรือแพที่บุคคลเข้าอยู่อาศัยได้หรือมีไว้เพื่อหาผลประโยชน์ทำให้เกิดรายได้หรือสิ่งปลูกสร้างตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

การแก้ไขคำนิยามศัพท์ดังกล่าว เพื่อก่อให้เกิดความชัดเจนและมีความครอบคลุมระบุดีความตามตัวอักษรได้ เพราะการที่กฎหมายระบุว่าสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่อาจใช้สอยได้ ทำให้เกิดภาระหนักแก่ประชาชนผู้เสียภาษีมากเกินไป พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พุทธศักราช 2562 มีสาระสำคัญที่มุ่งในการจัดเก็บภาษีจากทรัพย์สินที่ใช้ประกอบการเชิงพาณิชย์ เช่น สิ่งปลูกสร้างที่ให้เช่า สิ่งปลูกสร้างใช้ประกอบการค้าหรือการอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการใช้ทรัพย์สินในลักษณะที่ก่อให้เกิดรายได้ จึงต้องบัญญัติให้ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่จะต้องเสียภาษีอย่างแน่นอน ไม่ต้องเกิดข้อสงสัยใดๆ จากตัวบทกฎหมาย และ

เพิ่มเติมในส่วนของหรือสิ่งปลูกสร้างตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง เพื่อบุคคลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในการเกิดสิ่งปลูกสร้างใหม่ๆ

การแก้ไขคำนิยามศัพท์ดังกล่าวนี้ เป็นการกำหนดคุณสมบัติของ สิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พุทธศักราช 2562 ให้มีความชัดเจน อันเป็นการจำกัดการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่วินิจฉัยโดยอาศัยการตีความว่าทรัพย์สินใดบ้างที่เข้าข่ายเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งมีมาตรฐานการปฏิบัติเดียวกัน จะทำให้การปฏิบัติไม่ต้องอาศัยการวินิจฉัยตีความอีกต่อไป

2 การระงับข้อพิพาททางภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

2.1 การระงับข้อพิพาทตามความหมายของกฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดิน

การระงับข้อพิพาทตามความหมายของกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หมายถึง บทบัญญัติทั้งหลายที่ใช้ในการตรวจสอบข้อโต้แย้งระหว่างคู่ความหรือคู่กรณีในเรื่องสิทธิ หรือหน้าที่เกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ลักษณะของข้อโต้แย้งคัดค้านอาจเป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจตีความของเจ้าพนักงานประเมินภาษี ซึ่งอาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น เนื้อหาบทบัญญัติที่ไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสม และไม่ถูกต้อง หรือข้อโต้แย้งที่มาจากการตีความลักษณะของทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายการเสียภาษีหรือการกำหนดค่ารายปี โดยที่บทบัญญัตินี้ดังกล่าว เป็นเนื้อความที่เกี่ยวกับกลไกและกระบวนการวิธีพิจารณาทางภาษี

2.2 การนำคดีขึ้นสู่ศาล

การนำคดีขึ้นสู่ศาลหรือการฟ้องศาล จะเป็นกระบวนการที่สิ้นสุดการระงับข้อพิพาท ในฝ่ายปกครอง เนื่องจากดำเนินมาครบถ้วนตามขั้นตอนตามกฎหมายแล้ว ไม่สามารถระงับ ข้อพิพาทได้ กฎหมายจึงให้สิทธิแก่ผู้รับประเมินซึ่งไม่พอใจในคำชี้ขาดของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ที่จะนำคดีขึ้นสู่ศาล เพื่อแสดงให้เห็นว่า การประเมินหรือคำชี้ขาดนั้นไม่ถูกต้องอย่างไร แต่การ นำคดีขึ้นสู่ศาลหรือการฟ้องศาลนี้จะต้องทำภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำชี้ขาด ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีต่อศาลภาษีอากรกลาง ตามมาตรา 31 วรรคแรกนี้ มิใช่อายุความฟ้องร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงนำเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงมาใช้ไม่ได้ ถ้าไม่ฟ้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดก็หมดสิทธิฟ้อง

2.3 กระบวนการระงับข้อพิพาททางภาษีโรงเรือนและที่ดินในชั้นศาล

การระงับข้อพิพาททางภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในชั้นศาลนั้นเป็นกระบวนการของ การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีประการสำคัญอย่างหนึ่ง หากแต่ปัจจุบันนั้นในทางปฏิบัติยังคงมีเงื่อนไขและ

ปัญหาหลายประการดังจะได้กล่าวต่อไป เนื่องจากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นภาษีชนิดหนึ่งที่มิถูกหมายบัญญัติให้ท้องถิ่นสามารถเป็นผู้จัดเก็บและตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.2528 มาตรา 3 บัญญัติความหมายของ คำว่า “ภาษีอากร” ตามพระราชบัญญัติ

นี้ไว้ว่า “ภาษีอากร” หมายความว่า ภาษีอากร และค่าภาคหลวงทุกชนิด และหมายความถึง..... ดังนั้น กรณีพิพาทและการระงับข้อพิพาททางภาษีโรงเรือนและที่ดินจึงถือได้ว่าเป็น “คดีภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร”

อย่างหนึ่ง การระงับข้อพิพาททางภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในชั้นศาล จึงกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการดำเนินคดีภาษีอากรในชั้นศาลนั่นเอง เพราะฉะนั้นหลักเกณฑ์ขั้นตอนและกระบวนการ ในการดำเนินคดีภาษีอากรในชั้นศาล นั้นจึงต้องพิจารณาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.2528 ข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ. 2544 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การระงับข้อพิพาททางภาษี ปัจจุบันเป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่ายังคงเป็นอุปสรรคและก่อให้เกิดปัญหา ในทางปฏิบัติหลายประการ ตั้งแต่กระบวนการในชั้นของฝ่ายปกครอง จนมาถึงกระบวนการในชั้นศาล โดยใน ชั้นของฝ่ายปกครองนั้นเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการคัดค้านการประเมินภาษีของเจ้าพนักงานประเมินภาษี กระบวนการพิจารณาการประเมินภาษีใหม่ องค์การที่พิจารณาและมีคำสั่ง เป็นต้น ซึ่งในชั้นนี้เองการที่ กฎหมายกำหนดให้ผู้เสียภาษีมียุทธวิธีโต้แย้งการใช้อำนาจหรือการประเมินของเจ้าพนักงานนั้น ถือได้ว่าเป็น การให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีอย่างหนึ่ง แต่ผู้เขียนเห็นว่าปัจจุบันกฎหมาย ไม่มีความสอดคล้อง ในเรื่องดังกล่าวมากนัก เพราะทั้งนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วการกำหนดให้ผู้เสียภาษีใช้สิทธิอุทธรณ์ คัดค้านใด ๆ ได้นั้น ในขณะที่เดียวกันก็เป็นบทบังคับให้ผู้เสียภาษีต้องใช้สิทธิดังกล่าวด้วย หากไม่ใช่สิทธิผู้ เสียภาษี ก็ย่อมไม่อาจนำคดีขึ้นสู่ศาล หรือกล่าวอ้างใด ๆ ในชั้นศาลได้

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่า การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้เสียภาษีมียุทธวิธีโต้แย้งดังกล่าวนี้จะถือว่าเป็น การให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีคงไม่ถนัดนัก หากแต่ถือว่าเป็นกรณีของการจำกัดสิทธิและ ส่งผลเสียแก่ผู้เสียภาษียิ่งกว่า ซึ่งควรที่จะได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อเป็นการให้ความ คุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีอย่างแท้จริงต่อไป

สำหรับกระบวนการระงับข้อพิพาทในชั้นศาล ก็เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่ถือได้ว่าเป็น การให้ ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษี ในการนำเสนอคดีต่อศาลเพื่อพิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมายของการ ประเมินหรือมีคำสั่งของเจ้าหน้าที่ แต่เมื่อพิจารณาถึงบทกฎหมายและ แนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ได้กล่าว มานั้น จะเห็นได้ว่ากระบวนการระงับข้อพิพาทในชั้นศาล ได้ให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีอย่าง แท้จริงแต่ประการใดไม่ เพราะทั้งนี้แล้วยังคงมีเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดไว้หลายประการ อีกทั้งการ รับฟังข้อเท็จจริงหรือข้อกล่าวอ้างในชั้นศาลยังจำกัดอยู่ในกรอบตามที่กฎหมายกำหนดและแนวทางตาม บรรทัดฐานของคำวินิจฉัยศาลฎีกา เป็นหลัก

ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า ในกระบวนการระงับข้อพิพาทในชั้นศาลนี้ ควรเปิดกว้างสำหรับเสนอคดีและการ รับฟังข้อเท็จจริงหรือการพิจารณาคดีของศาล ไม่ควรถูกจำกัดด้วยบทกฎหมายที่มีเงื่อนไขเกินควร โดยควร

ที่จะมีการเปิดกว้างให้ศาลพิจารณา ถึงกระบวนการในชั้นปกครองที่ผ่านมานั้นมีความชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร ไม่ให้พิจารณาถึงวิธีการที่ผู้เสียหายจะต้องปฏิบัติก่อนฟ้องเป็นหลักสำคัญ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแต่อย่างใด เช่นในกรณีที่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ประเมินภาษีโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาผู้เสียหายไม่ได้แย้งไว้หรือโต้แย้งไว้แต่ไม่คัดค้าน ศาลจะไม่รับพิจารณา ถึงความชอบด้วยกฎหมายของการประเมินดังกล่าว เป็นต้น ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าควรที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทในชั้นศาลเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมและให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายอย่างแท้จริงต่อไป

2.3 ปัญหาในการยึด आयัด ททรัพย์สินขายทอดตลาดของผู้ค้างชำระภาษี

3.1 ปัญหาในการสืบทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษี

ในการยึด आयัด ททรัพย์สินของผู้ค้างภาษีเจ้าหน้าที่ต้องสืบสวนหาทรัพย์สินให้รู้ก่อนว่าผู้ค้างชำระภาษีอะไรบ้าง หรือมีสิทธิเรียกร้องต่อใครทรัพย์สินอยู่ที่ไหนจำนวนเท่าไร ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือการสืบสวนหาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีนั่นเป็นเรื่องยากที่จะทราบได้ว่าผู้ค้างภาษีมียทรัพย์สินอะไรบ้าง มีสิทธิเรียกร้องต่อใครบ้าง โดยเฉพาะกรณีที่ทรัพย์อยู่กับบุคคลภายนอก ซึ่งบุคคลเหล่านี้มักมีความใกล้ชิดหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้ค้างภาษีดังนั้นเมื่อเจ้าพนักงานขอความร่วมมือในการสืบทรัพย์สินมักไม่ได้รับความร่วมมือโดยปฏิเสธว่าเจ้าพนักงานไม่มีอำนาจเนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างฯ มาตรา 62 มิได้ให้นำบทบัญญัติในเรื่องคุ้มครองชั่วคราวมาใช้บังคับด้วย และมีได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ที่สามารถเรียกบุคคลหรือเอกสารหลักฐานที่คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ในการสืบสวนหาทรัพย์สินมาให้ถ้อยคำหรือมาตรวจสอบได้ ทำให้มีความยุ่งยากในการสืบสวนหาทรัพย์สินบางกรณีถึงกับไม่สามารถสืบหาทรัพย์สินได้เนื่องจากการชักย้ายโอนทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลหรือให้ความร่วมมือในการสืบสวนหาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษี

ผู้ศึกษาเห็นว่าในการสืบทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีในการยึด आयัด ททรัพย์สินของผู้ค้างภาษี เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการแสวงหาข้อมูลได้อย่างเพียงพอในการทำงานอันเกี่ยวกับการสืบหาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีต่อบุคคลภายนอกในระหว่างที่รอคำสั่งยึด आयัด ททรัพย์สินของผู้บริหารท้องถิ่น ถ้ามีเหตุสมควรหรือมีพฤติการณ์เชื่อว่าบุคคลที่จะถูกยึดหรือ आयัด ททรัพย์สินจะกระทำการชักย้ายหรือจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินใด ๆ ของตนให้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึด आयัด ททรัพย์สินไว้ชั่วคราวตลอดจนมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางทะเบียนมิให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีไว้ชั่วคราวได้ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการสืบทรัพย์สินของผู้ค้างชำระเพื่อ ยึด आयัด ททรัพย์สินของผู้ค้างภาษีจึงเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 โดยกำหนดให้เพิ่ม มาตรา 62/1 ให้

ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ต้องรับผิดชำระภาษีค้ำและบุคคลใดๆ ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การสืบสวนหาทรัพย์สินมาให้ถ้อยคำอีกทั้งมีอำนาจสั่งบุคคลดังกล่าวให้นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นในการสืบสวนหาทรัพย์สินมาตรวจสอบและออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานทำการตรวจค้นหรือยึดบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นของบุคคลดังกล่าวได้

ให้นำบทบัญญัติในเรื่องวิธีการชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับได้โดยอนุโลม

3.2 ปัญหาในการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์

ในการดำเนินการบังคับชำระภาษีค้ำ เมื่อเจ้าพนักงานได้ยึด आयทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีมาแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือการไม่สามารถขายอสังหาริมทรัพย์ที่ยึดมาได้ด้วยสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการแรก ทรัพย์สินที่ยึดติดจำนองเป็นประกันหนี้ในวงเงินที่สูงกว่าราคาทรัพย์สิน ประการที่สอง ผู้ซื้อทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดนั้นไม่สามารถเข้าครอบครองทรัพย์สินที่ซื้อได้เนื่องจากเจ้าของเดิมหรือบริวารไม่ยอมออกจากทรัพย์สินนั้นทำให้ผู้ซื้อทรัพย์สินต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีขับไล่เป็นคดีใหม่

ผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดติดจำนองเป็นประกันหนี้ในวงเงินที่สูงกว่าราคาทรัพย์สินและผู้ซื้อทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดนั้น ไม่สามารถเข้าครอบครองทรัพย์สินที่ซื้อได้ เนื่องจากเจ้าของเดิมหรือบริวารไม่ยอมออกทำให้เจ้าพนักงานไม่อาจขายทรัพย์สินได้การยึดทรัพย์สินไม่ก่อประโยชน์แก่ส่วนท้องถิ่นและยังก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาในการดูแลทรัพย์สินที่ยึด เป็นต้น ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอันจะทำให้ประชาชนสนใจเข้ามาซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดจึงเห็นควรให้เพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 โดยกำหนดเพิ่ม มาตรา 62/2 ให้หนี้ค่าภาษีมีฐานะเทียบเท่าหรือรองกับหนี้จำนอง เพราะค่าภาษีอากรถือว่าเป็นรายได้สำคัญของส่วนท้องถิ่น ที่จะนำไปพัฒนาส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งนี้ ให้พิจารณาว่าหนี้ใดเกิดขึ้นก่อน ให้หนี้รายนั้นได้รับชำระหนี้ก่อน ถ้าหากเกิดขึ้นพร้อมกันก็ให้ได้รับเป็นส่วนเท่าๆ กัน

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

คู่มือปฏิบัติการของตุลาการส่วนวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร หมวด 1-8, กันยายน 2541.จรัด ดิษฐาภิรักษ์.

เรื่องสิทธิมนุษยชน : สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรม (ตอนที่ 1)

จักรพงษ์ เลิศสกุลไชย. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2543.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. กรุงเทพมหานคร : จีรรัช

การพิมพ์, 2540.

ชัยสิทธิ์ ตรีธรรม, ไพฑูรย์ เศรษฐไกรกุล และปริญญา ดิผดุง. คู่มือการดำเนินคดีภาษี

อากร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศรีสมบัติการพิมพ์ จำกัด, 2530.

ชาญชัย แสงศักดิ์. “ข้อพิพาทบางประการเกี่ยวกับนิติกรรมทางปกครองและสัญญาทางปกครองตาม
แนวความคิดของฝรั่งเศส”, วารสารกฎหมายปกครอง เล่ม 9 ตอน 1, เมษายน 2533. ธีรไท สุนทร
นันท์ และสุวัฒน์ ไวยพัฒน์. คำอธิบายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร

และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.2528 ข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ.2544. กรุงเทพมหานคร : ห้าง

หุ้นส่วนจำกัด พิมพ์อักษร, 2544.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
นิติธรรม, 2528.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. “สิทธิ”. สารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน,
2537.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะ นิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2549.

ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

วิทยานิพนธ์

ฉันท์ เป้นเพชร ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดิน

สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555 วรรณชัย แสงสุวรรณ ปัญหากฎหมาย
ภาษีค้างชำระของภาษีที่ดินและโรงเรือน

สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555

ภาคภูมิ อุทัยรัตน์. มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร. วิทยานิพนธ์ ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

วสุวรรษ ดิประชา. การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษีในการดำเนินคดีภาษีอากร. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2459.

บรรเจิด สิงคะเนติ. อำนาจฟ้องคดีปกครองในระบบกฎหมายไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

รัฐปรกรณ์ นิภานันท์. การระงับข้อพิพาททางภาษีตามประมวลรัษฎากร : ศึกษาเปรียบเทียบ ประเทศอังกฤษ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พุทธศักราช 2528

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พุทธศักราช 2510

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พุทธศักราช 2562

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พุทธศักราช 2527

พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พุทธศักราช 2497

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2539

พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469

ประมวลรัษฎากร